

ועל דא קשיין קמיה פקריעת ים סוף. דהא קריעת ימא לאתפתחא ביה שבילין, לעילא איהו. וכמה דמתפתחין שבילין ואורחין ביה, הכי אתבקע ואתפתח. ובגין כך פלא תליא לעילא, ובעינן לברכא ליה, ולמיהב ליה תקפא מתפא, בגין דיתברכא מלעילא, ויתתקף פדקא חזי. ועל דא כתיב, וברכת את ה', את דייקא.

וילגבי האי אתר, אצטריך לאחזאה קמיה שבועא ונהירו דאנפין. וילגבי סטרא אחרא, בזמנא דאיהי שלטא בעלמא, בעי לאחזאה קמיה פפנא. דההוא דרגא רעב איהו, ואתחזי לאחזאה קמיה פפנא ולא שובעא, הואיל ושבע לא שלטא בעלמא. ועל דא, ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך. אמר רבי אלעזר, כך זה ודאי וכן צריך!

אמר רבי יהודה, אשריהם הצדיקים שקרבתם היא שלום בעולם, משום שיודעים ליחד את היחוד ומקריבים קרבה להרבות שלום בעולם, שהרי יוסף ויהודה בטרם התקרבו זה עם זה, לא היה שלום. פיון שהתקרבו יוסף ויהודה יחד, אז הרבו שלום בעולם, והשמחה נוספה למעלה ולמטה, כמו שהקריבה של יהודה ויוסף, וכל השבטים נמצאו יחד עם יוסף, ואותה הקרבה הרבתה שלום בעולם, כמו שבארנו שכתוב ויגש אליו יהודה.

ורא יכל יוסף להתאפק לכול הנצבים עליו וגו'. רבי חייא פתח ואמר, (תהלים קיב) פזר נתן לאביונים צדקתו עמדת לעד קרנו תרום בכבוד. בא ראה, הקדוש ברוך הוא ברא את העולם והשליט עליו את האדם שיהיה מלך על הכל.

ועל דא קשיין קמיה פקריעת ים סוף. דהא קריעת ימא לאתפתחא ביה שבילין, לעילא איהו. וכמה דמתפתחין שבילין ואורחין ביה, הכי אתבקע ואתפתח. ובגין כך פלא תליא לעילא, ובעינן לברכא ליה, ולמיהב ליה תקפא מתפא, בגין דיתברכא מלעילא, ויתתקף פדקא חזי. ועל דא כתיב, וברכת את ה', את דייקא.

וילגבי האי אתר, אצטריך לאחזאה קמיה שבועא ונהירו דאנפין. וילגבי סטרא אחרא, בזמנא דאיהי שלטא בעלמא, בעי לאחזאה קמיה פפנא. דההוא דרגא רעב איהו, ואתחזי לאחזאה קמיה פפנא ולא שובעא, הואיל ושבע לא שלטא בעלמא. ועל דא, ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך. אמר רבי אלעזר, כך זה ודאי, והכי אצטריך.

אמר רבי יהודה, זפאין אינון צדיקיא דקורבא דלהון איהו שלמא בעלמא. בגין דידעי ליחדא יחודא, ומקריבי קורבא לאסגאה שלמא בעלמא. דהא יוסף ויהודה עד לא אתקריבו דא עם דא, לא הוה שלמא. פיון דאתקריבו יוסף ויהודה כחדא, פדיון אסגיאו שלמא בעלמא. ויחידו אתוסף לעילא ותתא, פמה דקורבא דיהודה ויוסף וכלהו שבטין אשתפחו כחדא ביה פיוסף. וההוא קורבא אסגי שלמא בעלמא, פמה דאוקימנא. דכתיב, ויגש אליו יהודה:

ורא יכול יוסף להתאפק לכול הנצבים עליו וגו', רבי חייא פתח ואמר, (תהלים קיב) פזר נתן לאביונים צדקתו עמדת לעד קרנו תרום בכבוד. תא חזי, קדשא בריך הוא ברא עלמא, ואשליט עליה לאדם, דיהא מלפא על פלא.

והאדם הזה נפרדים ממנו בעולם פמה מינים, מהם צדיקים ומהם רשעים, מהם טפשים ומהם חכמים, וכלם מתקיימים בעולם, עשירים ועניים, וכלם כדי לזכות אלו באלו, לזכות צדיקים עם רשעים, לזכות חכמים עם טפשים, לזכות עשירים עם עניים, שהרי משום כך זוכה האדם לחיי העולם ונקשר בעץ החיים. ולא עוד, אלא שהנה הצדקה שהוא עושה עומדת לעולמים, שפתוב וצדקתו עומדת לעד.

פזר נתן לאביונים. רבי אלעזר אמר, כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם, העמיד אותו על עמוד אחד ושמו צדיק, והצדיק הזה הוא הקיום של העולם, וזה הוא שמשקה וזן לכל, שפתוב (בראשית ב) ונהר יצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים.

ומשם יפרד, מה זה יפרד? אלא המזון שהוא המשקה של הנהר הוא נוטל הגן הפל, ואחר כך מתפזר המשקה שהוא לארבעה צדדים של העולם, וכמה הם שמצפים להיות משקים ולהזין משם, כמו שנאמר (תהלים קמה) עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו. ומשום כך פזר נתן לאביונים - זה צדיק. צדקתו עומדת לעד - זו כנסת ישראל, שמשום כך היא עומדת בסוד של שלום בקיום שלם. רשע יראה וכעס - זו מלכות עובדי כוכבים ומזלות.

בא ראה, מלכות שמים היא בית המקדש, לקים כל העניים בתוך הצל של ראשית השכינה, והצדיק הזה הוא נקרא גבאי צדקה, לחזן ולזון את הפל, שפתוב פזר נתן לאביונים,

והאי בר נש, מתפרשן מניה בעלמא כמה זינין. מנהון צדיקיא ומנהון רשיעיא.

מנהון טפשין ומנהון חכימין. וכלהו אתקיימו בעלמא, עתירין ומספנין. וכלהו בגין למזפי אלין באלין, למזפי צדיקיא עם רשיעיא, למזפי חכימין עם טפשין, למזפי עתירין עם מספנין. דהא בגין כך, זכי בר נש לחיי עלמא, ואתקשר באילנא דחיי. ולא עוד, אלא דהא צדקה דאיהו עביד, קאים לעלמין. דכתיב וצדקתו עומדת לעד.

פזר נתן לאביונים. רבי אלעזר אמר, כד ברא קדשא בריה דהוה עלמא, קאים ליה על סמכא חד, וצדיק שמייה, והאי צדיק איהו קיומא דעלמא, ודא איהו דאשקי, וזן לכלא. דכתיב, (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים.

ומשם יפרד, מהו יפרד. אלא, ההוא מזונא ומשקיא דההוא נהר, נטיל גנתא כלא, ולבתר אתבדר ההוא משקיא לארבע סטרין דעלמא. וכמה אינון דמצפאן לאתשקייא ולא תזנא מתמן. פמה דאת אמר, (תהלים קמה) עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו. ובגין כך פזר נתן לאביונים, דא צדיק. צדקתו עומדת לעד, דא כנסת ישראל. דבגין כך, איהי קיימא ברזא דשלם, בקיומא שלים. רשע יראה וכעס, דא מלכות עובדי כוכבים ומזלות.

תא חזי, מלכות שמים, איהי בי מקדשא. לקיימא כל מספני בגו צלא דשרותא דשכינתא. וצדיק דא איהו אקרי גבאי צדקה, למיחזן ולמיזון לכלא. דכתיב פזר נתן לאביונים. בגין כך, גבאי צדקה נטלי אגרא